

Posudek bakalářské práce

Lucie Petrusová, Židovské hřbitovy Hoješín – Přestavlký – Zájezdec. (Historie a současnost tří ohrožených židovských památek na Chrudimsku), UK Praha 2006, 70 s. + 13 obr. příloh

Historie zájmu o dokumentaci epigrafických památek spadá již do období 19. století, kdy se orientovala především na památky sakrální, zejména pak zvony. V posledních letech vzrůstá stále více zájem o dokumentaci epigrafických památek na hřbitovech, zvláště v souvislosti s tím, jak snadno (v porovnání s „klasickými“ archivními dokumenty) podléhají zkáze, jak se na jejich podobě odráží a neúprosně podepisuje postupující degradace (a zejména ve druhé polovině minulého století podepisovalo zhoršující se životní prostředí a v neposlední řadě i záměrná devastace). Díky aktivitám regionálních historiků, archeologů a uměnovědců tak postupně vznikají nejrůznější soupisy, katalogy, přehledy epigrafického materiálu (nejčastěji náhrobních kamenů) z jednotlivých oblastí Čech, Moravy a Slezska, slibně se rozvíjí rovněž velkorysý projekt Corpus inscriptionum Bohemiae, iniciovaný a řízený Jiřím Roháčkem z Ústavu dějin umění AV.

V porovnání s některými pomocnými vědami historickými, především diplomatikou, paleografií či kodikologií představují však (i v určitém rozporu s výše řečeným) diplomové či bakalářské práce z oblasti epigrafiky určitou „Popelku“, zvláště pak jedná-li se o nápisové fondy minoritní populace, v tomto případě konkrétně židovské. Absence prací zpracovávajících epigrafický materiál tohoto typu je nasnadě, neboť není mnoho těch, kteří by byli odpovídajícím způsobem odborně vybaveni jak z hlediska pomocně vědného, tak jazykového. Předkládaná práce Lucie Petrusové tak představuje ojedinělou výjimku, o to cennější, oč pohnutější osudy provázely židovské obyvatelstvo a místa jejich posledního odpočinku v minulosti a mnohdy i v současnosti.

Práce je velmi přehledně a logicky strukturována. Po stručném, ale jasně koncipovaném úvodu, v němž autorka nastiňuje cíle práce, následuje kapitola věnovaná základní charakteristice židovských hřbitovů, jejich specifikům, závěrem kapitoly představuje autorka v obecné rovině židovské hřbitovy na Chrudimsku, jež byly předmětem jejího výzkumu. Vlastní těžiště práce je obsaženo v kapitolách 3/1 – 3/3, pojednávajících o konkrétních třech místech posledního odpočinku židovských obyvatel, respektive zdejších náhrobcích. Výzkum náhrobků dochovaných na hoješinském, přestavlkém a zájezdeckém hřbitově zvolila autorka s ohledem na jejich ohrožení a tím i potřebu co nejrychlejší, ale současně i maximálně kvalifikované evidence. A již na tomto místě je potřeba konstatovat, že L. Petrusové se její záměr zdařil. Nejenže u jednotlivých hřbitovů plně vytěžila a zpracovala informace z jednotlivých dochovaných náhrobků z hlediska epigrafického, ale neopomněla stranou ani prameny diplomatické – především soupisy židovského obyvatelstva z období korespondujícího z příslušnými náhrobků, v neposlední řadě konfrontovala informace z náhrobků s údaji v matrikách. Jednotlivé náhrobků navíc dokumentovala obrazovým materiálem.

Závěr: autorka prokázala velmi dobrou schopnost pracovat nejen s odbornou literaturou a prakticky zpracovávat epigrafický materiál, ale i vysokou schopnost orientovat se v archivních pramenech a maximálně je využívat pro práci. Bakalářskou práci, která by se mohla stát svým způsobem vzorovou pro obdobné soupisy proto doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit jako výbornou.

PhDr. Ivana Ebelová, CSc.
vedoucí práce

V Praze dne 15. května 2006